

V Rovensku pod Troskami si důstojně připomněli paradesantní výsadek Antimony a tehdejšího starostu Josefa Kouřila

06. 05. 2013 20:33

Dva ze tří parašutistů, které 24. října 1942 vysadil letoun Halifax u Kopidlna, se 16. ledna 1943 pokusilo gestapo zatknout na plovárně v Rovensku pod Troskami.

A právě hrdinství parašutistů nadporučíka Františka Závorky, velitele skupiny Antimony, a svobodníka Lubomíra Jasínka, radisty, kteří než se vzdali, spolkli tzv. tabletku „L“ (cyankali) a krátce nato zemřeli, si občané ze širokého okolí připomněli 4. května na velkolepých oslavách v městěčku pod Troskami. Nezapomnělo se ani na tehdejšího starostu Josefa Kouřila a město mu odhalila na radnici pamětní desku s jeho podobiznou.

Úvodní slovo před odhalením desky přednesl hejtman Libereckého kraje Martin Půta:

„Vážená paní starostko, vážený pane ministře, vážení hosté, dámy a pánové,

sešli jsme se, abychom si společně připomněli odkaz statečných parašutistů ze skupiny Antimony, kteří splnili svou vojenskou přísahu a položili své životy za naši svobodu. Přišli jsme, abychom vzpomněli na odvážného člověka, jehož jméno nesmí být zapomenuto, dlouholetého starosty Rovenska pod Troskami pana Josefa Kouřila.

Paraskupina Antimony byla na území protektorátu nasazena v říjnu 1942 s úkolem obnovit spojení s domácím odbojem, které bylo přerušeno v období brutálního teroru po atentátu na Heydricha. Exilová vláda ale neměla dostatečné informace o poměrech v protektorátu a předpokládala činnost odbojových skupin, které už na podzim roku 1942 neexistovaly.

Přesto našli výsadkáři paraskupiny Antimony v Českém ráji a Podkrkonoší řadu spolupracovníků a podařilo se jim navázat kontakt na Vladimíra Krajínu, posledního člena Ústřední vedení odboje domácího, který zůstal na svobodě. V lednu 1943 se v Rovensku pod Troskami odehrálo drama, které díky osobní statečnosti nadporučíka Františka Závorky a svobodníka Lubomíra Jasínka a také díky odvaze starosty pana Josefa Kouřila neskončilo tragédií a Rovensko pod Troskami nepotkal tragický osud obyvatel Ležáků a Lidic.

V těchto květnových dnech si připomínáme 68 výročí konce druhé světové války a vítězství protihitlerovské koalice nad fašistickým Německem. Jako občané svobodného a demokratického státu dlužíme nejenom v těchto dnech vzpomínku všem, kteří bojovali za svobodu českého a slovenského národa na všech frontách druhé světové války, prokazovali hrdinství a odvahu jako členové domácího odboje ve chvílích, kdy vojska okupantů vítězila na všech frontách, a konec války byl v nedohlednu. Vzpomeňme na všechny známé i bezejmenné hrdiny, kteří položili v bojích své životy za naši národní samostatnost a suverenitu. Vzpomeňme na všechny, kteří nezaváhali, splnili svou přísahu a dostáli své vlastenecké povinnosti.

Pietní akt jako je ten dnešní, odhalení pamětní desky starostovi Josefu Kouřilovi, připomínání jmen parašutistů ze skupiny Antimony a jmen všech hrdinů, kteří bojovali za naši svobodu a demokracii, jsou součástí našeho společného úkolu. Vlastenecký odkaz a hrdinství musíme připomínat našim dětem, je totiž součástí nejenom naší historie, ale měl by být pevným základem, na kterém stojí naše budoucnost.

Chci proto poděkovat městu Rovensko pod Troskami a všem organizátorům, bez kterých by se dnešní pietní akt a městská slavnost Antimony 70 nemohly uskutečnit. Dnes si společně připomínáme památku statečných lidí, kteří položili své životy za naši svobodu, za znak se lvem, za národní trikoloru. Připomínáme si jména lidí, pro které nebyly cizí slova odvaha, čest a odpovědnost.

Dámy a pánové, dnes si společně připomínáme památku statečných parašutistů Františka Závorky a Lubomíra Jasínka a starosty pana Josefa Kouřila. Čest jejich památce!“

V přítomnosti ministra obrany Vlastimila Picka, který pochází z Turnova, náměstkyně hejtmana Hany Maierové, radního Vladimíra Mastníka, poslance Václava Horáčka, senátora Jindřicha Jermáře starostky města Zdeňky Nejedlé, představitelů Jednoty ČsOL Libereckého kraje Josefa Bujňáka a Františka Gábora a dalších významných hostů pak pamětní desku slavnostně odhalili za zvuků zvonů obsluhovaných Pavlem Matysem vnuci bývalého starosty Vlastimil a Miloslav Kouřilové.

Podle plukovníka Eduarda Stehlíka se starosta Kouřil před 70 lety ocitl ve velice složité situaci: Musel se vypořádat s tím, že gestapo nejenže parašutisty objevilo, ale také vědělo, že se ukrývají v Rovensku a současně si uvědomoval, že za daleko menší „prohřešky“ byly vypáleny Lidice a vyvražděny Ležáky. Jeho postoj, kdy silou své osobnosti nacisty přesvědčil, aby od záměru vyhlazení Rovenska ustoupili, Stehlík považuje za hrdinský.

„Odhalením pamětní desky starostovi splácíme velký dluh, v souvislosti s parašutisty ze skupiny Antimony byl dosud neprávem opomíjen,“ řekla starostka města Zdeňka Nejedlá s tím, že autorem pamětní desky je výtvarník a kameník Jiří Číhal.

Očekávání to bylo tedy velké, nicméně, co se v Rovensku pod Troskami 4. května nakonec odehrálo, asi přesvědčilo všechny, že městská slavnost pojatá ve velkém stylu byla dobrou volbou. Antimony 70 jsou tak modelem pro další akce podobného typu, kde jde o propojení historie a současnosti v moderním, atraktivním obalu.

„Byl to samozřejmě velký krok do neznáma. Nebylo z čeho se učit, žádná podobná akce se v širším regionu nikdy nekonala. Přesto jsme se připravili snad na všechno, aktivity probíhaly na třech místech, takže se větší počet návštěvníků rozměnil, město nebylo průjezdné, parkovalo se na periferiích. Jen jsme odhadovali, kolik lidí by asi mohlo přijít. Nakonec jich bylo mezi čtyřmi a pěti tisíci, což bereme jako velký úspěch,“ přiblížila hlavní organizátorka setkání Kateřina Matysová.

V programu k 70. výročí této tragické události na náměstí, na fotbalovém stadionu a na bývalé plovárně, kde se parašutisté skrývali, se představila Rota Nazdar s ukázkami historického bojového výcviku a vojenské techniky a vystoupily i další historické bojové jednotky. Navíc seskočili parašutisté z Chrudimi,

V obřadní síni radnice běžel film V. Filčeva „Antimony... Slavnostní program vyvrcholil večerním koncertem Ondřeje Havelky a jeho orchestru Melody Makers.

„Podle ohlasů návštěvníků i místních lidí si myslím, že se vše organizačně povedlo, nezaznamenali jsme žádné stížnosti, i těch zhruba pět tisíc lidí jsme zvládli, protože program probíhal na více místech a pro rychlou přepravu jsme tu měli turistický vláček. Mám z průběhu celého dne dobrý pocit. Už samozřejmě zazněly dotazy, jestli se něco podobného bude opakovat. V tuto chvíli si myslím, že s týmem lidí, kteří Antimony 70 připravili, se nebojím už ničeho a dovedu si představit i další větší akce, které přinesou Rovensku žádoucí prestiž a zviditelnění v tom nejlepším slova smyslu,“ uzavřel místostarosta města Jiří Bíma.

Do vlastní organizace celého dne se zapojilo na osm desítek lidí ze všech zdejších spolků – od hasičů a sokolů po okrašlovací spolek či filatelisty, kteří připravili pro sběratele speciální tisk přímo pro tuto akci.

(Třetí ze skupiny četař Stanislav Srazil, byl za pomoci neslavně proslulého zrádce Karla Čurdy zajat v Horní Kalné a po dlouhé radiové hře s Londýnem v roce 1944 popraven v Terezíně.)